

Toegankelijkheidsonderzoek

Brandveiligflevoland.nl

Uitgevoerd door Pascal de Munnik, PM Webdesign
In opdracht van Veiligheidsregio Flevoland

Swifterbant, 3 juli 2020

Inhoudsopgave

Management samenvatting	Pagina 3
Aanleiding	4
Inventarisatie	5
Actielijst.....	11
Redactionele aanpassingen.....	11
Technische aanpassingen.....	11
Vernieuwd redactioneel beleid.....	12
Conclusies en vervolgstappen.....	13

Management samenvatting

Het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid verplicht overheidsinstanties om de toegankelijkheid van hun websites en mobiele applicaties te optimaliseren. En ook om verantwoording af te leggen over hoever ze daarmee gevorderd zijn. Voor die verantwoording moeten overheidsinstanties een toegankelijkheidsverklaring opstellen en publiceren.

PM Webdesign heeft in opdracht van Veiligheidsregio Flevoland dit toegankelijkheidsonderzoek uitgevoerd om te onderzoeken in hoeverre de website brandveiligflevoland.nl momenteel voldoet aan de gestelde eisen en wat er moet gebeuren om de website wel te laten voldoen. Dit toegankelijkheidsonderzoek en bijbehorende actielijst kan gebruikt worden voor het aanvragen van een toegankelijkheidsverklaring en voor het verbeteren van de website en daarmee voldoen aan de gestelde richtlijnen.

Momenteel voldoet de website niet volledig aan de gestelde eisen, veel punten kunnen door jullie/de redacteurs van de website met inachtneming van de in de rapport aangegeven aanbevelingen, zelf worden uitgevoerd middels het content management systeem achter de website. Daarnaast zijn er ook diverse punten die door een web programmeur uitgevoerd moeten worden. In de actielijst (bijlage) is hiervan een volledig overzicht beschikbaar.

Nadat alle punten uit de actielijst (bijlage) opgevolgd en uitgevoerd zijn zal de website brandveiligflevoland.nl voldoen aan de gestelde eisen.

Aanleiding

Het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid verplicht overheidsinstanties om de toegankelijkheid van hun websites en mobiele applicaties te optimaliseren. En ook om verantwoording af te leggen over hoever ze daarmee gevorderd zijn. Voor die verantwoording moeten overheidsinstanties een toegankelijkheidsverklaring opstellen en publiceren.

PM Webdesign is door Veiligheidsregio Flevoland gevraagd een toegankelijkheidsonderzoek uit te voeren waaruit de huidige situatie en stand van zaken rondom de huidige toegankelijkheid van de website brandveiligflevoland.nl blijkt. Dit toegankelijkheidsonderzoek en bijbehorende actielijst kan gebruikt worden voor het aanvragen van een toegankelijkheidsverklaring en voor het verbeteren van de website en daarmee voldoen aan de gestelde richtlijnen.

Inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd aan de hand van de toegankelijkheidseisen zoals opgesteld door werkgroep Digitale toegankelijkheid van Veiligheidsregio Hollands Midden. Deze eisen komen voort uit de Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) versie 2.1. Deze standaard is opgesteld door het World Wide Web Consortium (W3C) en wordt regelmatig bijgewerkt.

1. Afbeeldingen				
Met afbeeldingen kun je de aandacht trekken, een tekst illustreren of complexe gegevens inzichtelijk maken. Afbeeldingen zijn een nuttig en veelgebruikt middel om informatie over te dragen of te verrijken. Juist daarom is het essentieel om ze voor iedereen toegankelijk te maken.				
Eis	Niveau	Redacteur	Bouwer	Voldoet?
1.1 Geef afbeeldingen die informatie overdragen een tekstueel alternatief	A	X		X
1.2 Combineer afbeeldingen en teksten die naar dezelfde pagina linken	A	X	X	😊
1.3 Geef afbeeldingen die als link worden gebruikt een alt-tekst die het doel van de link beschrijft	A	X	X	X
1.4 Zorg dat decoratieve afbeeldingen door hulptechnologieën genegeerd kunnen worden	A	X	X	😊
1.5 Geef een langere beschrijving als de alt-tekst niet voldoende ruimte biedt	A	X	X	X
1.6 Gebruik geen afbeeldingen van tekst maar echte tekst	AA	X	X	😊
1.7 Maak CAPTCHA's toegankelijk voor iedereen	A		X	X

2. Animatie & verandering				
Met bewegende plaatjes en knipperende onderdelen kun je de aandacht trekken of een ingewikkeld onderwerp begrijpelijk maken. Daarnaast kun je delen van een pagina of een hele pagina automatisch laten veranderen, bijvoorbeeld om informatie te verversen. Zorg bij al deze vormen van beweging en verandering voor een toegankelijke aanpak.				
Eis	Niveau	Redacteur	Bouwer	Voldoet?
2.1 Zorg dat bezoekers alles dat knippert, scrollt of beweegt kunnen uitzetten	A	X	X	NVT
2.2 Laat elementen niet zodanig flitsen dat bezoekers er een toeval door kunnen krijgen	A	X	X	😊
2.3 Zorg dat bezoekers automatische veranderingen aan een webpagina uit kunnen zetten	A		X	NVT

3. Audio & video				
Vaak kun je informatie met een geluidsfragment of filmpje op een snelle, eenvoudige manier overbrengen. Zo is een instructievideo voor veel bezoekers gemakkelijker te volgen dan een lange tekstuele handleiding. Voeg altijd alternatieven toe voor bezoekers die de beelden en geluiden niet kunnen zien of horen. Voor audio en video zijn uitzonderingen onder het huidige en toekomstige beleid beschreven onder specifieke situaties en uitzonderingen.				
Eis	Niveau	Redacteur	Bouwer	Voldoet?
3.1 Geef audio en video een kort tekstueel alternatief	A	X		☺
3.2 Voeg ondertiteling toe aan filmpjes	A	X		NVT
3.3 Voeg een audiobeschrijving toe aan bewegend beeld en filmpjes	A	X		NVT
3.4 Plaats een transcript voor bewegend beeld, geluid en filmpjes	A	X		NVT
3.5 Audio of video als media-alternatief voor tekst	A	X		NVT
3.6 Zorg dat geluid dat automatisch begint te spelen uitgezet kan worden of binnen 3 seconden stopt	A	X		NVT
3.7 Maak CAPTCHA's toegankelijk voor iedereen	A		X	X

4. Formulieren				
Een formulier nodigt uit tot interactie. Zorg er daarom voor dat alle bezoekers van je website daadwerkelijk in staat zijn het formulier te gebruiken. Dat bereik je door een combinatie van techniek, vormgeving en tekst.				
Eis	Niveau	Redacteur	Bouwer	Voldoet?
4.1 Geef duidelijke instructies bij invoervelden	A	X	X	X
4.2 Gebruik niet alleen visuele aanwijzingen in formulieren	A	X	X	☺
4.3 Toon waar de fout zit en geef suggesties ter verbetering	A	X	X	X
4.4 Zorg dat de bezoeker fouten kan voorkomen bij belangrijke formulieren	AA	X	X	☺
4.5 Zorg dat formulieren met het toetsenbord te bedienen zijn	A		X	☺
4.6 Geef een alternatieve tekst aan afbeeldingen die als knop worden gebruikt	A		X	X
4.7 Zorg dat bezoekers geen last hebben van een tijdslimiet	A		X	X
4.8 Laat een formulierveld dat focus krijgt of ingevuld wordt niet zomaar een grote gebeurtenis in gang zetten	A		X	☺

5. Geo-informatie				
<p>Helaas zijn er nog geen eenvoudig toe te passen kaart-applicaties beschikbaar die volledig toegankelijk zijn. Het is wel verplicht om een toegankelijk alternatief te bieden als het gaat om kaarten die voor navigatie (navigeren binnen de applicatie) zijn bestemd. Toch zijn er ook manieren om (eenvoudige) kaarten toegankelijk aan te bieden.</p>				
Eis	Niveau	Redacteur	Bouwer	Voldoet?
5.1 https://www.digitoegankelijk.nl/onderwerpen/geo-informatie	A	X	X	NVT

6. Navigatie				
<p>De mogelijkheid om te navigeren maakt het internet wat het is: een web aan informatie die via links met elkaar verbonden is. De navigatie is dan ook een zeer belangrijk onderdeel van een website. Als je die toegankelijk maakt zet je de deur open naar alle andere informatie die je te bieden hebt.</p>				
Eis	Niveau	Redacteur	Bouwer	Voldoet?
6.1 Schrijf een linktekst waaruit het doel van de link duidelijk af te leiden is	A	X		😊
6.2 Combineer afbeeldingen en teksten die naar dezelfde pagina linken	A	X	X	😊
6.3 Geef afbeeldingen die als link worden gebruikt een alt-tekst die het doel van de link beschrijft	A	X	X	✗
6.4 Open links niet in een nieuw venster, behalve in specifieke gevallen	A	X	X	😊
6.5 Laat de items van navigatie-blokken telkens in dezelfde volgorde terugkomen	AA	X	X	😊
6.6 Zorg dat elke pagina van een website op meerdere manieren te vinden is	AA	X	X	✗
6.7 Zorg dat onderdelen die vaak herhaald worden overgeslagen kunnen worden	A		X	✗

7. Pdf-bestanden				
<p>Alle eisen die voor webpagina's gelden zijn ook op pdf-bestanden van toepassing. De manier waarop je ze toepast wijkt wel af. Voor pdf-bestanden gebruik je vaak heel andere technieken dan voor 'gewone' webpagina's. Het toegankelijk maken van kantoorbestandsformaten zoals pdf kan lastig zijn, vooral als het om grote hoeveelheden gaat.</p>				
Eis	Niveau	Redacteur	Bouwer	Voldoet?
7.1 Geef informatieve afbeeldingen in pdf een tekstueel alternatief	A	X	X	X
7.2 Zorg dat decoratieve onderdelen van een pdf-document genegeerd kunnen worden	A	X		X
7.3 Zorg voor een correcte tab- en leesvolgorde in pdf-documenten	A	X		X
7.4 Markeer koppen op de juiste wijze in pdf-documenten	A	X		NVT
7.5 Geef in het pdf-bestand aan wat de taal van de tekst is	A	X		X
7.6 Geef de titel aan van een pdf-document	A	X		X
7.7 Markeer lijsten op de juiste wijze in pdf-bestanden	A	X		NVT
7.8 Geef duidelijke instructies en foutmeldingen bij invoervelden in een pdf-formulier	A	X		NVT
7.9 Plaats links en linkteksten op de juiste wijze in pdf-documenten	A	X		NVT
7.10 Leg de structuur van tabellen vast in pdf-documenten	A	X		NVT
7.11 Plaats formulier-elementen op de juiste wijze in pdf-documenten	A	X		NVT
7.12 Maak bladwijzers in pdf-documenten	AA	X		X
7.13 Markeer in een pdf-document woorden en zinnen die in een andere taal zijn geschreven	AA	X		NVT

8. Tabellen				
<p>Met een tabel kun je de verbanden tussen verschillende gegevens inzichtelijk maken. Voor wie de tabel kan zien zijn die relaties vaak snel duidelijk. Maar om ze ook voor bezoekers die hulptechnologie gebruiken waarneembaar te maken moet je de juiste HTML-code toepassen.</p>				
Eis	Niveau	Redacteur	Bouwer	Voldoet?
8.1 Gebruik de juiste HTML-code voor tabellen	A	X		X
8.2 Plaats een bijschrift of een samenvatting voor een datatabel	A	X		X
8.3 Associeer tabelkoppen met data bij complexe datatabellen	A	X		NVT

9. Techniek & code				
Veel van de toegankelijkheidseisen hebben te maken met techniek en code. Als een website 'onder water' goed in elkaar zit, dan is de basis voor toegankelijkheid gelegd.				
Eis	Niveau	Redacteur	Bouwer	Voldoet?
9.2 Geef onderdelen die dezelfde functie hebben op verschillende pagina's telkens dezelfde beschrijving of vormgeving	AA	X	X	😊
9.2 Gebruik de juiste HTML-elementen voor structuur en tekst	A		X	❌
9.3 Geef in de code aan wat de taal van de webpagina is	A		X	😊
9.4 Scheid inhoud en structuur van presentatie	A		X	😊
9.5 Zorg dat alle functionaliteiten via het toetsenbord te bereiken en bedienen zijn, in logische volgorde	A		X	😊
9.6 Zorg dat onderdelen die vaak herhaald worden overgeslagen kunnen worden	A		X	❌
9.7 Zorg dat de inhoud op een logische volgorde gelezen kan worden door alle bezoekers	A		X	😊
9.8 Pas de programmeertaal die je gebruikt volgens de regels van die taal toe	A		X	❌
9.9 Als je zelf interactieve functies ontwikkelt, zorg dan dat hulptechnologieën hier de naam, rol en waarde van kunnen bepalen	A		X	NVT
9.10 Zorg dat tekst 200 procent groter kan worden gemaakt zonder verlies van inhoud of functionaliteit	AA		X	❌

10. Tekst				
Op zichzelf is tekst al heel toegankelijk. Digitale tekst kan met hulptechnologie omgezet worden in spraak of braille. Ook zoekmachines begrijpen digitale tekst zonder problemen. Maar wil je alle mogelijkheden van tekst benutten, dan geef je de structuur van die tekst in code aan en zorg je voor duidelijke koppen en titels.				
Eis	Niveau	Redacteur	Bouwer	Voldoet?
10.1 Gebruik de knoppen van de editor voor de structuur	A	X		❌
10.2 Draag informatie niet alleen over door vormgeving van tekst	A	X		😊
10.3 Gebruik de juiste code om een wisseling in tekstrichting en anderstalige woorden en zinnen te markeren.	A	X		NVT
10.4 Geef webpagina's een titel die de inhoud van de pagina beschrijft	A	X		❌
10.5 Maak geen kolommen, tabellen of speciale teksteffecten met spaties of tabs	A	X		😊
10.6 Gebruik koppen die het onderwerp of doel van de onderliggende inhoud beschrijven	AA	X		❌

11. Vormgeving				
<p>Kleur, vorm en plaatsing van elementen op een webpagina bepalen niet alleen de uitstraling van die pagina. Met de juiste vormgeving kun je je boodschap beter overdragen. Door op een paar punten te letten zorg je dat de vormgeving toegankelijkheid niet in de weg staat.</p>				
Eis	Niveau	Redacteur	Bouwer	Voldoet?
11.1 Gebruik niet alleen kleur, vorm of locatie om informatie over te dragen	A	X	X	😊
11.2 Gebruik niet alleen visuele aanwijzingen in formulieren	A	X	X	😊
11.3 Draag informatie niet alleen over door vormgeving van tekst	A	X		😊
11.4 Laat de items van navigatie-blokken telkens in dezelfde volgorde terugkomen	AA	X	X	😊
11.5 Plaats vaste pagina-onderdelen telkens in dezelfde volgorde	AA	X	X	😊
11.6 Gebruik voldoende contrast	AA		X	😊

Actieplan

Aan de hand van de inventarisatie waarbij punt-voor-punt is beoordeeld of momenteel wordt voldaan aan de eis is een actieplan opgesteld. Hierin komen alle punten terug die in de inventarisatie niet of niet volledig zijn goedgekeurd. De actielijst heeft tot doel om een overzicht te verkrijgen welke verbeterpunten er zijn en welke verbeteringen aangebracht moeten worden om te voldoen aan de eis.

De actielijst omvat drie soorten aanpassingen die soms deels met elkaar overlappen:

- **Redactionele aanpassingen**
Dit zijn aanpassingen die betrekking hebben op teksten en beeld en die volledig uit te voeren zijn in het CMS systeem van de website zonder programmeerkennis.
- **Technische aanpassingen**
Dit zijn aanpassingen in het achterliggende systeem, templates, CSS enz. waarbij wel programmeerkennis nodig is.
- **Vernieuwd redactioneel beleid**
De eisen stellen een andere manier van inrichten van teksten, beelden en andere content van de website. Hierbij moet de redacteur rekening houden bij het verwerken van wijzigingen, toevoegen van content en andere werkzaamheden aan de website om te blijven voldoen aan de gestelde eisen.

Deze drie onderdelen worden hierna verder uitgelicht. Het actieplan is als bijlage toegevoegd hierin is een verwijzing naar de eisen welke vermeld zijn in de inventarisatie en genummerd zijn. De nummers in het actieplan verwijzen naar de nummering in de inventarisatie.

Redactionele aanpassingen

In het actieplan zijn diverse redactionele aanpassingen opgenomen te weten:

- Inline afbeeldingen voorzien van beschrijving (ALT tags)
- Inline links voorzien van een beschrijving
- PDF Links voorzien van een beschrijving
- PDF bestanden laten voldoen aan de eisen
- Juiste opmaak toepassen van paragrafen en tussenkopjes

Technische aanpassingen

In het actieplan zijn diverse technische aanpassingen opgenomen te weten:

- Vaste template afbeeldingen voorzien van beschrijving (ALT tags)
- Vaste template links en menu's voorzien van een beschrijving
- Vervangen ReCaptcha systeem voor systeem dat voldoet aan de eis
- Uitbreiden invulformulieren met duidelijke beschrijving en invulinstructie per formulierveld
- Duidelijker weergeven foutmeldingen formulierelden
- Skiplinks implementeren
- Tabel headers definiëren
- Bijschriften en samenvattingen tabellen definiëren
- Broncode actualiseren aan huidige W3C HTML standaarden

Vernieuwd redactioneel beleid

Om te kunnen blijven voldoen aan de gestelde eisen van toegankelijkheid zal het betekenen dat de redacteurs van de website zich bewust moeten zijn van de geldende eisen en daar ook naar moeten handelen bij het wijzigen en toevoegen van content aan de website. Daarom is dit ook in het actieplan opgenomen, vanuit het actieplan zijn de volgende richtlijnen opgesteld:

- Geef bij het plaatsen van afbeeldingen bij het invoegen een ALT tekst mee
- Geef hyperlinks bij het plaatsen een beschrijving mee
- Indien audio en/of video geplaatst wordt, zorg ervoor dat deze een tekstueel alternatief krijgt. Denk ook aan het plaatsen van een videobeschrijving of transcript bij video's waarin gesproken wordt.
- Probeer interne links in teksten toe te passen zodat er meerdere manieren zijn om pagina's te bezoeken.
- Bij het gebruik van tabellen (niet geadviseerd ivm responsiveness) moeten tabellen moeten altijd een header hebben.
- Tabel moet bijschriften en samenvattingen bevatten welke in te stenen zijn in het CMS systeem
- Opmaak van teksten op pagina's moet volgens een uniforme wijzen waarbij de kopjes een Heading 1 krijgen, Teksten in paragrafen zijn verdeeld en tussenkopjes een Heading 3 krijgen.

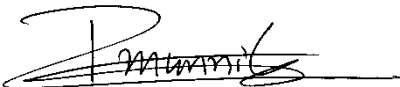
Conclusies en vervolgstappen

De gestelde toegankelijkheidseisen zijn allemaal getest tegen de huidige versie van de website. Aan veel eisen voldoen jullie momenteel al, enkele eisen zijn momenteel niet van toepassing. Er zijn ook enkele eisen waaraan jullie niet of niet geheel voldoen, om te voldoen aan de gestelde eisen dienen daarvoor wijzigingen doorgevoerd te worden in de website.

De redactionele aanpassingen kunnen jullie indien gewenst zelf uitvoeren met inachtneming van de richtlijnen zoals voorgaand beschreven. De technische aanpassingen zullen door ene programmeur uitgevoerd moeten worden. Indien gewenst kan PM Webdesign een offerte uitbrengen voor het aanbrengen van de benodigde wijzigingen om aan de gestelde eisen te voldoen.

Ik vertrouw erop u hiermee een duidelijk beeld te hebben gegeven van de toegankelijkheid van de website en het voldoen aan de gestelde eisen conform de Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) versie 2.1. Heeft u nog vragen neemt u dan gerust contact met mij op.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P. de Munnik', with a long horizontal flourish extending to the right.

Pascal de Munnik
PM Webdesign BV